

İÇİNDEKİLER

- 15 Ekonomi Politığının Konusu
- 16 Toplum Yaşamının Temeli Olan Maddi Malların Üretimi
- 17 Üretici Güçler ve Üretim İlişkileri
- 23 Toplumun Gelişmesinin Ekonomik Yasaları
- 26 Ekonomi Politığının Tanımı

30 **Birinci Bölüm: Kapitalist-Öncesi Üretim Tarzları**

- 30 1. İlkel Topluluk Üretim Tarzı
- 34 2. Köleci Üretim Tarzı
- 37 3. Feodal Üretim Tarzı
- 38 4. Feodalizmin Dağılması ve Ortadan Kalkması, Feodal Rejimin Bağrında Kapitalist İlişkilerin Doğuşu

KAPİTALİST ÜRETİM TARZI

41

I – TEKEL-ÖNCESİ KAPİTALİZM

42

42 **İkinci Bölüm: Meta Üretimi, Meta ve Para**

- 43 1. Meta Üretiminin Genel Niteliği
- 43 Meta Üretimi Kavramı
- 44 Meta Üretimi. Meta Üretiminin Ortaya Çıkış Koşulları
- 45 Basit Meta Üretimi ve Kapitalist Meta Üretimi
- 46 2. Meta ve Emek, Metaların Yaratıcısı
- 46 Metanın Kullanım-Değeri ve Değeri
- 50 Somut Emek ve Soyut Emek
- 51 Özel Emek ve Toplumsal Emek
- 52 Metanın Değerinin Büyüklüğü
- 53 3. Değişimin ve Değer Biçimlerinin Gelişmesi
- 53 Değişim-Değeri, Değerin İfade Biçimi
- 54 Değerin Basit Biçimi

- 54 Değerin Tam ya da Gelişmiş Biçimi
55 Değerin Genel Biçimi
55 Değerin Para Biçimi
56 4. Para
56 Para, Niteliği ve Görevleri
60 Altın ve Kağıt Para. Enflasyon
61 Kredi-Para
61 5. Değer Yasası, Meta Üretiminin Ekonomik Yasası
61 Üretimde Rekabet ve Anarşi
62 Değer Yasası
65 Metanın Fetiş Niteliği
- 67 **Üçüncü Bölüm: Sermaye ve Artı-Değer. Kapitalist Düzendeki Ücret**
- 68 1. Sermayenin İlkel Birikimi
68 Kapitalizmin Ortaya Çıkış Koşulları
68 Üretim Araçlarıyla Üreticiler Arasında Ayrılma.
Zenginliklerin Bir Azınlık Elinde Birikmesi
69 2. Paranın Sermayeye Dönüşmesi
69 Sermayenin Genel Formülü
71 Meta Olarak Emek-Gücü, Değeri ve Kullanım-Değeri
72 3. Artı-Değer Üretimi. Kapitalist Sömürü
72 Kapitalist Rejimde Emek Sürecinin Özel Çizgileri
73 Değerin Büyüme Süreci. Kapitalist Sömürü
76 Gerekli-Emek ve Ek-Emek Zamanı
77 Burjuva Toplumun Sınıf Yapısı
78 4. Sermaye ve Bileştirenleri
78 Üretimin Toplumsal İlişkisi Olarak Sermaye
79 Değişmeyen Sermaye ve Değişen Sermaye
80 Sabit Sermaye ve Döner Sermaye
81 Artı-Değerin Kitleleri ve Oranı
82 5. İşçi Sınıfının Sömürü Derecesini Yükseltmek İçin İki Yol
82 Mutlak Artı-Değer
83 Nispi Artı-Değer
85 Ek Artı-Değer
85 Sanayide Kapitalist Gelişmenin Üç Evresi
87 Kapitalizmin Temel Çelişkisi
88 6. Kapitalist Rejimde Ücret
88 Ücret Nedir?
89 Ücret Biçimleri
92 Nominal Ücret ve Gerçek Ücret
94 İşçi Sınıfının Ücretlerin Artırılması Üğruna Savaşımı

96 **Dördüncü Bölüm: Sermaye Birikimi ve Proletaryanın Durumunun Kötüleşmesi**

- 96 1. Sermaye Birikimi ve İşsiz Ordusunun Oluşumu
96 Yeniden-Üretim ve Sermaye Birikimi
101 Sermayenin Organik Bileşimi
103 Yedek Sanayi Ordusu ve Bu Ordunun Şekilleri
104 Malthus'un İnsandan-Kaçma (*Misanthropie*) "Teori"si
106 2. Kapitalist Birikimin Genel Yasası
106 Kapitalist Birikimin Genel Yasası Nedir?
107 Proletaryanın Durumunun Nispi ve Mutlak Kötüleşmesi
111 Kapitalist Birikimin Tarihsel Eğilimi

113 **Beşinci Bölüm: Artı-Değerin Kâra Dönüşmesi ve Çeşitli Sömürücü Gruplar Arasında Dağılımı**

- 113 1. Sermayenin Farklı Şekillere Girmesi
113 Sermaye Hareketi
115 Farklı Sermaye Şekilleri ve Kapitalist Gruplar
116 2. Ortalama Kâr ve Üretim Fiyatı
116 Üretim Giderleri ve Kâr Oranı
117 Ortalama Kâr Oranının Oluşumu ve Üretim Fiyatı
121 Kâr Oranının Düşme Eğilimi
122 3. Ticari Kâr
122 Sanayi Sermayesi ve Ticari Sermaye
123 Ticari Kârın Kaynağı
123 Dolaşım Harcamaları
124 Kapitalist Ticaret Şekilleri. Dış Ticaret
125 4. İkras Sermayesi. Hisse Senetli Ortaklıklar
125 İkras Sermayesi ve Faiz
126 Kapitalist Kredi. Banka ve Bankacı Kârı
128 Hisse Senetli Ortaklık
130 5. Kapitalist Rejimde Toprak Rantı ve Toprak İlişkileri
130 Kapitalist Toprak Rantı
131 Farklılık Rantı
133 Mutlak Rant. Toprağın Fiyatı
135 Tarımda Kapitalist Gelişmenin Ayırdedici Özellikleri
137 Toprağın Ulusallaştırılması ve Toprak Rantı

139 **Altıncı Bölüm: Toplumsal Sermayenin Yeniden-Üretimi ve Ekonomik Bunalımlar**

- 140 1. Toplumsal Sermayenin Yeniden-Üretimi

140	Bireysel Sermaye ve Toplumsal Sermaye
140	Toplam Toplumsal Ürün
141	Gerçekleşme Sorunu Niteliği
142	Basit Kapitalist Yeniden-Üretimde Gerçekleşme
143	Genişletilmiş Kapitalist Yeniden-Üretimde Gerçekleşme Koşulları
147	2. Ulusal Gelir
147	Ulusal Gelir Nedir?
148	Ulusal Gelir Dağılımı
150	Ulusal Gelirin Kullanılması
150	3. Ekonomik Bunalımlar
150	Bunalımların Niteliği ve İlk Nedeni
152	Kapitalist Çevrim ve Evreleri
154	Bunalımlar ve Kapitalizmin Çelişkilerinin Keskinleşmesi

II – EMPERYALİZM, TEKELCİ KAPİTALİZM

156

159 Yedinci Bölüm: Emperyalizmin Başlıca Ekonomik Belirtileri

159	1. Üretimin Yoğunlaşması ve Tekeller
159	Üretimin Yoğunlaşması
161	Tekel Şekilleri
162	Başlıca Kapitalist Ülkelerde Tekelci Birlikler
164	Tekeller ve Rekabet
165	2. Mali Sermaye ve Mali Oligarşi
165	Sermayenin Yoğunlaşması ve Banka Tekelleri
166	Bankaların Yeni Rolü
167	Mali Sermaye
168	Mali Oligarşi
170	3. Sermaye İhracı Dünyanın Toprak ve Ekonomik Bakımdan Paylaşılması
170	Sermaye İhracı
172	Dünyanın Kapitalist Birlikler Arasında Ekonomik Bakımdan Paylaşılması
174	Dünyanın Toprak Olarak Paylaşılması ve Yeniden Paylaşılması Uğruna Savaşım
175	Emperyalist Sömürge Sistemi
177	4. Tekel Kârı, Tekelci Kapitalizmin İtici Gücü
177	Tekel Kârı
178	Tekel Kârının Kaynakları

180 Sekizinci Bölüm: Tarihte Emperyalizmin Yeri Kapitalizmin Genel Bunalımı

- 180 1. Tarihte Emperyalizmin Yeri
180 Emperyalizm, Tekelci Kapitalizmdir
182 Emperyalizm, Asalak ya da Çürüyen Kapitalizmdir
184 Emperyalizm, Cançekişen Kapitalizmdir
186 Tekelci Devlet Kapitalizmi
189 Ekonomik ve Politik Gelişmenin Eşitsizliği Yasası
190 2. Dünya Kapitalizminin Genel Bunalımı
190 Kapitalizmin Genel Bunalımının Niteliği ve Aşamaları
192 Dünyanın İki Sisteme Bölünmesi
193 Bunalım ve Emperyalizmin Sömürge Sisteminde Dağılma
197 Pazarlar Sorunun Vahimleşmesi. Süreğen İşsizlik ve Düşük
Üretim Kapasitesi
198 Kapitalist Çevrimde (*Cycle*) Değişme
201 Ekonominin Askerileştirilmesi ve Emekçilerin Durumunda
Kötüleşme
203 Ulusun Çıkarları ile Tekeller Arasındaki Çelişkilerin
Yeğînleşmesi
204 Kapitalist Ülkeler Arasındaki Çelişkilerin Keskinleşmesi

KOMÜNİST ÜRETİM TARZI

209

I – SOSYALİZM, KOMÜNİST TOPLUMUN İLK EVRESİ

211

211 Dokuzuncu Bölüm: Sosyalizmin Ortaya Çıkması ve Oluşumu

- 211 1. Marksizm-Leninizm ve Kapitalizmden Sosyalizme Geçiş
Dönemi
211 Kapitalizmden Sosyalizme Devrimci Geçiş
214 Geçiş Döneminin Gerekliliği
215 Proletarya Diktatörlüğü Sosyalizmi Kurma Aracıdır
218 Sosyalist Devrimin ve Kuruluşun Genel Yasaları
219 2. Geçiş Döneminin Ekonomisi
219 Sosyalist Ekonomi Tipi
221 Küçük Meta Üretimi Tipi ve Kapitalist Tip
223 Geçiş Döneminde Sınıflar
224 Geçiş Döneminin Çelişkileri
225 3. Geçiş Dönemi İçinde Ekonomi Politikası. Lenin'in
Sosyalizmi Kurma Planı

- 226 Sosyalist Sanayileşme
229 Tarımın Sosyalist Dönüşümü
233 Kültürel Devrimin Tamamlanması
234 4. Sosyalizmin Zaferi
234 Ekonomi Tipleri Çokluğunun Tasfiyesi ve Sosyalizmin Başarısı
236 Sosyalist Ülkelerde Kapitalizmin Diriltilmesi Olanığı Kalkmıştır

238 **Onuncu Bölüm: Sosyalist Toplumda Üretici Güçler ve Üretim İlişkileri**

- 238 1. Üretici Güçler
239 Teknik İlerleme
243 Sosyalizmin Maddi ve Teknik Temeli
245 Toplumun Başlıca Üretici Gücü, Emekçiler
246 2. Üretim İlişkileri
246 Sosyalist Üretim İlişkilerinin Temeli
248 Sosyalist Mülkiyetin İki Biçimi
250 Bireysel Mülkiyet
251 Ekonomik Yasalar
252 3. Sosyalizmin Temel Ekonomik Yasası
256 4. Sosyalist Devletin Ekonomik Rolü

259 **Onbirinci Bölüm: Sosyalizmde Ulusal Ekonominin Uyumlu Gelişmesi**

- 259 1. Ulusal Ekonominin Uyumlu, Oranlı Gelişme Yasası
259 Sosyalist Üretimde Uyumlu Gelişme Zorunluluğu
262 Sosyalist Ekonomide Oranlar
266 2. Sosyalist Planlama
266 Sosyalist Planlamanın İlkeleri
270 Planlamada Bilanço Yönetimi
271 3. Planlı Ekonominin Üstünlükleri

273 **Onikinci Bölüm: Toplumsal Emek ve Emegın Üretkenliği**

- 273 1. Sosyalist Rejimde Toplumsal Emek
273 Sosyalizmde Emegın Niteliği
276 Emegın Sosyalist Elbirliği
278 Sosyalist Yarışma ve Rolü
280 2. Emek Üretkenliğinin Kesintisiz Büyümesi Sosyalizmin Ekonomik Bir Yasasıdır

- 280 Emek Üretkenliği Nedir?
280 Emek Üretkenliğinin Sürekli Gelişme Yasası
281 Emek Üretkenliğini Geliştirmenin Etkenleri

285 Onüçüncü Bölüm: Sosyalist Rejimde Meta Üretimi Para ve Ticaret

- 285 1. Sosyalist Rejimde Meta Üretimi
285 Sosyalist Rejimde Meta Üretiminin Gerekliliği ve Niteliği
287 Metanın Kullanım-Değeri ve Değeri
289 Meta Değerinin Büyüklüğü
290 2. Sosyalist Toplumda Para ve İşlevleri
290 Para Nedir?
290 Paranın İşlevleri
291 Sosyalist Rejimde Para Dolaşımı
293 3. Sosyalist Ekonomide Değer Yasası
294 4. Sosyalist Rejimde Ticaret
294 Sosyalist Rejimde Ticaretin Niteliği ve Rolü
295 Sosyalist Rejimde Ticaret Biçimleri
296 Ticarete Perakende Fiyatlar ve Dolaşım Harcamaları
297 Dış Ticaret

299 Ondördüncü Bölüm: Emeğe Göre Bölüşüm ve Emeği Karşılama Şekilleri

- 299 1. Emeğe Göre Bölüşüm Ekonomik Yasası
302 2. Sosyalist Rejimde Ücretler
302 Ücretler, Niteliği ve Örgütlenmesi
306 Ücret Biçimleri ve Sistemleri
307 Sosyalist Rejimde Reel Gelirlerin ve Ücretlerin Artırılması
308 3. Kolhozlarda Emeğin Karşılanması

312 Onbeşinci Bölüm: Dengeli Yönetim ve Verimlilik Maliyet Fiyatı ve Fiyat

- 312 1. Dengeli Yönetim ve Verimlilik
312 Tasarruf Rejimi ve Rolü
313 Dengeli Yönetim
317 İşletmenin Verimliliği
318 2. Dengeli Yönetimde Fonlar ve İşletme Kaynakları
318 Sabit Fonlar
319 Dolaşan Fonlar
320 Dolaşan Araçlar

- 321 Dolaşan Araçların Devri
322 3. Maliyet Fiyatı ve Sınai Üretim Fiyatı
322 Maliyet Fiyatı ve Sosyalist Ekonomideki Yapısı
323 Safi Gelir ve İki Biçimi
325 Devlet Sektöründe Fiyat
326 4. Kolhozlarda Dengeli Yönetim

329 Onaltıncı Bölüm: Sosyalist Yeniden-Üretim, Ulusal Gelir, Mali Sistem ve Kredi Sistemi

- 329 1. Sosyalist Yeniden-Üretim
329 Sosyalist Yeniden-Üretim Nedir?
330 Toplam Toplumsal Ürün ve Bileşimi
332 Toplam Toplumsal Ürünün Gerçekleşme Koşulları
334 Üretim Araçları Üretiminin Öncelikle Gelişmesi
335 2. Ulusal Gelir ve Sosyalist Rejimde Ulusal Gelir Dağılımı
335 Ulusal Gelir
337 Ulusal Gelir Dağılımı
339 Sosyalist Birikim
339 3. Sosyalist Rejimde Mali Sistem ve Kredi Sistemi
341 Devlet Bütçesi
342 Sosyalist Rejimde Kredi ve Bankalar

347 Onyedinci Bölüm: Dünya Sosyalist Sistemi

- 347 1. Dünya Sosyalist Sisteminin Doğuşu ve Gelişmesi
351 2. Dünya Sosyalist Sistemi Ülkeleri Arasında Ekonomik İlişkilerin Temeli, Elbirliği ve Yardımlaşma
351 Yeni Tip Ekonomik ve Politik İlişkiler
352 Uluslararası Sosyalist İşbölümü
354 3. Ekonomik Elbirliği Şekilleri
355 Ulusal Ekonomi Planlarının Koordinasyonu
356 Dış Ticaret
356 Kredi Verme
357 Bilimsel ve Teknik Alanda Elbirliği
358 4. Barış İçinde Birarada Yaşama ve İki Dünya Sisteminin Ekonomik Yarışması
358 Barış İçinde Birarada Yaşama Ne Demektir?
361 Sosyalizm ile Kapitalizmin Ekonomik Yarışması

364 Onsekizinci Bölüm: Komünist Toplumun Üstün Aşaması ve Sosyalizmin Komünizme Dönüşme Koşulları

- 365 1. Sosyalizmin ve Komünizmin Ekonomik Ortaklığı ve Farklılığı
365 Komünizm ile Sosyalizmin Ortak Özellikleri
366 Komünizm ile Sosyalizmi Birbirinden Ayıran Başlıca Çizgiler
368 2. Sosyalizmin Komünizme Dönüşmesinin Yasaları
368 Sosyalizmin Komünizme Dönüşmesinin Niteliği
370 SSCB, Komünizmin Büyük Ölçüde Kuruluşu Dönemine Girmektedir
371 Sosyalist Ülkelerin Hemen Hemen Aynı Zamanda Komünizme Geçişi

374 Ondokuzuncu Bölüm: Komünizmin Maddi Temelinin Yaratılması

- 374 1. Komünizmin Maddi Temelinin Yaratılması
374 Komünizmin Maddi Temelinin Yaratılması Ne Demektir?
376 Komünizmin Maddi Temelinin Yaratılması
381 Komünizmin Maddi Temelini Ne Getirecektir?
383 2. Toplumun Başlıca Üretici Gücü Olan İnsanın Yetkinleştirilmesi

385 Yirminci Bölüm: Sosyalist Üretim İlişkilerinden Komünist Üretim İlişkilerine

- 385 1. Sosyalist Mülkiyetten Komünist Mülkiyete
386 Komünizme Geçiş Döneminde Devlet Mülkiyeti
387 Komünizme Geçiş Döneminde Kolhozcu-Kooperatif Mülkiyet
390 2. Ekonomik ve Toplumsal Farklılıkların Kaybolması
390 Kent ile Kır Arasında Özsel Farklılıkların Giderilmesi
391 Kol Emeği ile Kafa Emeği Arasındaki Özsel Farklılıkların Giderilmesi
392 Sınıf Farklılıklarının Ortadan Kalkması
392 Uluslararası İlişkilerin Gelişmesi
393 3. Çalışma, İnsanın İlk Hayati Gereksinmesi
394 Komünistçe Çalışmak ve Yaşamak

397	4. Komünist Bölüşüm İlkesine Geçiş
397	Komünist Bölüşüm İlkesine Geçmek İçin Ne Gerekir?
398	Komünist Bölüşümün Yolu, Toplumsal Fonlar
400	5. Sosyalizmden Komünizme Geçiş Döneminde Toplumun
	Siyasal Örgütlenmesi, Devletin ve Yönetimin Yapısı
400	Proletarya Diktatörlüğü Devletinden Bütün Halkın
	Devletine
402	Sovyetler ve Devlet Yönetiminde Demokratik İlkelerin
	Gelişmesi
403	Toplumsal Örgütlerin Artan Rolü
405	Komünizm ve Devlet
406	Komünizmin Kuruluş Döneminde Parti